

«Перспектива штучного інтелекту у судочинстві України: реальність чи утопія?»

Штучний інтелект вже давно став частиною нашого життя. Потенціал його застосування дуже великий, вже зараз він використовується у багатьох сферах: медицина, торгівля, побут людини, тощо. Він допомагає учням в навчанні, адже за лічені секунди генерує текст або знаходить необхідну інформацію. Технологію штучного інтелекту використовують безпілотні автомобілі. Ба більше, голосові асистенти такі як Siri або Alexa давно є частиною наших смартфонів, а вже всім звичні маски та фільтри в Instagram, програми що зістарюють чи змінюють стать — все це приклади використання штучного інтелекту.

Штучний інтелект характеризується тим, що може постійно навчатися, вдосконалюватися, та не дивлячись на його потужність, чи зможе він приймати обґрунтовані та гуманні рішення виступаючи в ролі судді?

Це питання, на яке немає однозначної відповіді, адже на ситуацію можна дивитися з різних боків. На мою думку, штучний інтелект має потенціал для підвищення ефективності та справедливості судочинства. Наприклад, він може використовуватися для обробки рутинних завдань, таких як перевірка документів або аналіз доказів. Більше того, штучний інтелект може використовуватися для виявлення упереджень у судовій системі. Звичайно він не зможе замінити процес судочинства, приймати фінальні рішення. Судочинство спрямоване на встановлення обставин справи, забезпечення захисту прав і свобод людини, приватних і публічних інтересів та прийняття справедливого судового рішення, а це ШІ виконувати не здатний. Але все ж правильно розроблений штучний інтелект може давати рекомендації для суддів, адже інколи людські рішення схильні до упередження, що може вплинути на встановлення кінцевого рішення, алгоритми можуть допомогти боротись із цим та ігнорувати фактори, які не мають відношення судової справи, наприклад стать чи расу. Впровадження штучного інтелекту в судочинство також допоможе уникнути корупції.

Насправді така система вже була впроваджена в Китаї. Штучний інтелект у судовій системі Китаю почали випробовувати ще із 2016 року. Ця система під назвою Smart Court SoS була запущена у китайських судах аби автоматизувати роботу суддів, скоротити витрати коштів та часу, а також уникнути зловживання суддів своїм становищем. Технологія аналізує усі рішення, які ухвалювали судді, законодавчу базу, навчається та дає свої поради щодо схожих справ. Нещодавно Верховний суд зобов'язав усіх суддів консультуватись зі штучним інтелектом у кожній справі. І якщо вердикт відрізняється від рекомендації машини, суддя має надати детальне письмове пояснення.

Smart Court SoS, безсумнівно, значно полегшила роботу суддів у Китаї, адже усю рутинну працю виконували не вони, а машина. До того ж система зекономила багато коштів державі. впровадження ШІ у судову систему скоротило середнє робоче навантаження суддів більш ніж на третину.

Тим не менш, нам не слід забувати що програма штучного інтелекту створюється людиною. Це означає, що технологи які створили код можуть контролювати алгоритми або навіть контролювати базу даних.

Отже, штучний інтелект має потенціал для підвищення ефективності та справедливості судочинства. Він може використовуватися для обробки рутинних завдань, виявлення упереджень і боротьби з корупцією. Однак важливо пам'ятати, що штучний інтелект -

це інструмент, і його можна використовувати як на благо, так і на зло. Тому важливо розробляти та використовувати системи штучного інтелекту таким чином, щоб гарантувати їх справедливість та неупередженість.